

**STANOWISKO RADY OCHRONY PRACY
w sprawie nadzoru rynku w obszarze środków ochrony indywidualnej**

Rada Ochrony Pracy przy Sejmie RP na posiedzeniu, które odbyło się 26 września 2017 r., zapoznała się z problematyką nadzoru rynku w obszarze środków ochrony indywidualnej w kontekście przygotowań do stosowania nowej europejskiej regulacji prawnej, tj. rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady UE 2016/425 zastępującego dyrektywę 89/686/EWG. Informacje na ten temat przygotowali: Państwowa Inspekcja Pracy (PIP), Wyższy Urząd Górniczy (WUG), oraz Centralny Instytut Ochrony Pracy – Państwowy Instytut Badawczy (CIOP-PIB).

Z materiału przedstawionego przez PIP wynika, że kontrole prowadzone w ramach nadzoru rynku często ujawniają stosowanie w przedsiębiorstwach środków ochrony indywidualnej niespełniających określonych prawem wymagań, w wyniku czego nie gwarantują one skutecznej ochrony pracownika. W latach 2014-2016 inspektorzy PIP przeprowadzili łącznie 1077 kontroli środków ochrony indywidualnej, podczas których sprawdzili 1221 wyrobów. Podczas kontroli tych środków brano pod uwagę ich stan oraz prawidłowość dokumentów opracowanych przez producenta gwarantującego zgodność z wymaganiami dyrektywy 89/686/EWG.

W kontekście nowego rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady UE 2016/425 zwrócono uwagę na dualizm, jaki stwarza struktura krajowego otoczenia prawnego, na podstawie której organy nadzoru rynku prowadzą kontrole lub postępowania.

Wyższy Urząd Górniczy przedstawił dane o pylicy płuc – najczęstszej chorobie zawodowej górników, podkreślając znaczenie wyboru przez kopalnie skutecznych ochron dróg oddechowych (wg kryterium jakości, a nie tylko ceny). Ochrony takie są obecnie powszechnie dostępne także u producentów krajowych.

W materiale przedstawionym przez CIOP-PIB zaprezentowano nowoczesne zaawansowane rozwiązania środków ochrony indywidualnej z podkreśleniem

konieczności kontroli ich właściwości ochronnych i ergonomicznych przez organy nadzoru rynku. Zwrócono uwagę na podniesienie do najwyższej III kategorii wymagań dla ochron przed: hałasem, przecięciem przez przenośną pilarkę łańcuchową, szkodliwymi czynnikami biologicznymi, strumieniem pod wysokim ciśnieniem, ranami postrzałowymi lub pchnięciem ostrym narzędziem oraz przed utonięciem. Ze względu na dynamiczny rozwój technologii powstały realne możliwości wytwarzania nowych rodzajów środków ochrony indywidualnej, chroniących często przed wieloczynnikowymi zagrożeniami, przy jednoczesnym uwzględnieniu istotnych dla użytkownika aspektów ergonomicznych. Ponadto coraz częściej na rynek są wprowadzane inteligentne środki ochrony indywidualnej, które wspomagają człowieka w środowisku pracy poprzez dostosowywanie swoich właściwości ochronnych do poziomu zagrożenia oraz monitorowanie ich utrzymania, sygnalizowanie poziomu zagrożeń w środowisku pracy czy czynności życiowych pracownika. Dotychczasowe kontrole środków ochrony indywidualnej prowadzone przez organy nadzoru rynku ograniczały się często jedynie do sprawdzania dokumentacji producenta. W przypadku wyrobów o tak złożonej konstrukcji będzie to niewystarczające. Z punktu widzenia bezpieczeństwa użytkownika środków ochrony indywidualnej najważniejsze jest zapewnienie ich właściwości ochronnych, co wymaga przeprowadzenia badań laboratoryjnych. Przyczynia się to do skuteczniejszego eliminowania z rynku środków ochrony indywidualnej niespełniających wymagań zasadniczych w zakresie ochrony zdrowia i bezpieczeństwa stosujących je pracowników. Jest to także ważne dla pracodawcy, gdyż ponosząc koszty zakupu środków ochrony nieskutecznych w profilaktyce chorób zawodowych lub wypadków, naraża się na podniesienie jego składki ubezpieczenia wypadkowego.

Wprowadzenie nowej regulacji prawnej – rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady UE 2016/425 – powinno poprawić jakość środków ochrony indywidualnej, szczególnie przez wymóg okresowości wydawanych certyfikatów zgodności CE. Jednocześnie działania kontrolne organów nadzoru rynku powinny uwzględniać fakt, że wraz z rozwojem konstrukcji tych środków rosną wymagania co do potwierdzania ich zgodności z zasadniczymi wymaganiami bezpieczeństwa i ergonomii.

Na podstawie przedstawionych materiałów oraz dyskusji Rada Ochrony Pracy uznaje za celowe:

1. Rozszerzenie zakresu kontroli prowadzonych przez Inspekcję Handlową oraz Państwową Inspekcję Pracy o badania parametrów ochronnych środków ochrony indywidualnej w krajowych laboratoriach akredytowanych.
2. Przeprowadzenie kampanii informacyjnej adresowanej do producentów, importerów i dystrybutorów środków ochrony indywidualnej dotyczącej wymagań związanych z wdrożeniem Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady UE 2016/425. Kampania powinna być przeprowadzona przez jednostki notyfikowane, we współpracy z Urzędem Ochrony Konkurencji i Konsumentów, Inspekcją Handlową, Państwową Inspekcją Pracy, Wyższym Urzędem Górniczym oraz Polskim Zrzeszeniem Producentów i Dystrybutorów Środków Ochrony Indywidualnej.
3. Przeprowadzenie cyklu szkoleń dla producentów, importerów i dystrybutorów środków ochrony indywidualnej dotyczącego nowych wymagań wynikających z wdrożenia Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady UE 2016/425.
4. Zorganizowanie przez Ministerstwo Rozwoju (Departament Obrotu Towarami Wrażliwymi i Bezpieczeństwa Technicznego) seminarium dla przedstawicieli Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, Inspekcji Handlowej, Państwowej Inspekcji Pracy, Wyższego Urzędu Górniczego, Służby Celnej oraz jednostek notyfikowanych dotyczącego wymagań Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady UE 2016/425.

**Przewodniczący
Rady Ochrony Pracy**

/-/ Poseł Janusz Śniadek

Warszawa, 24 października 2017 r.